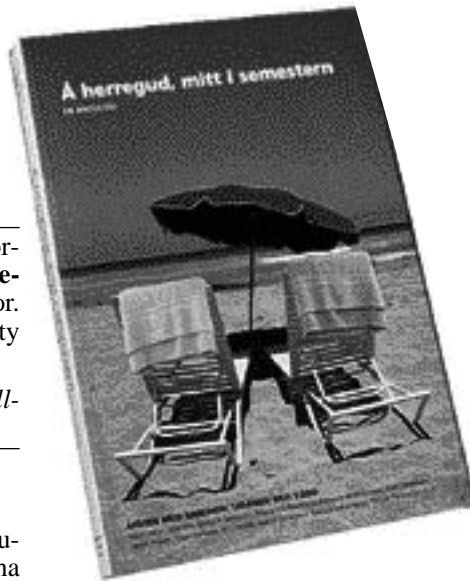

Antologi om lidande, sjukdom och vård

Lars Erik Böttiger, Jörgen Nordenström, red. **Å herregud, mitt i semestern. En antologi.** 292 sidor. Stockholm. Karolinska University Press, 1999. ISBN 91-89428-00-5.

Recensent: Ulla Söderström, allmänläkare, Umeå

»...allt var som vanligt tills ambulansen kom, då ställde alla ner sina påsar och kassar och tänkte å herregud mitt i semestern och höll i sina barn för att de inte skulle gå fram och titta.» Några ord mitt i en mening i Tove Janssons novell »Regnet» ur boken »Lyssnerskan» har blivit titeln på en antologi som givits ut för att bidra till att belysa en annan dimension än den naturvetenskapliga i läkarutbildningen.

41 skönlitterära författare skildrar i prosa eller poesi möten med sjukdom, lidande och död. De erbjuder därigenom läsaren en möjlighet att se det vi möter i våra yrkesroller med en patient, en anhörigs, eller en kollegas ögon. Lars Erik Böttiger, invärtesmedicinare, och Jörgen Nordenström, kirurg, har redigerat antologin. Urvalet spänner över hela den västerländska litteraturen, även om de flesta texterna är skrivna av välkända svenska författare.

Vidgar förmågan till empati

Den humanistiska sidan av läkargärningen har under lång tid kommit alltmer i skymundan under läkarutbildningen. Den utpräglad naturvetenskapliga inriktningen har medfört att studenter under utbildningsåren successivt berövats delar av sin naturliga förmåga till empati. Medvetandet om detta har gjort att man nu söker vägar att bibehålla och öka den empatiska förmågan. Förutom undervisning och träning i bemötande, lyssnande och självkännedom, har det visat sig att konst, musik, litteratur, teater – »de sköna konsterna» – bidrar till att vidga förmågan till förståelse av och inläggande i andra människors liv, tankar och känslor. Genom skönlitteraturen vidgas ens erfarenheter långt utöver

de man hinner skaffa sig själv. Att läsa skönlitteratur, att gå på teater eller bio är väl använd tid som bidrar till att öka förmågan att på ett klokt sätt tillämpa de naturvetenskapliga och tekniska kunskaperna.

Utmärkt grund för diskussioner och samtal

Jag tycker det är glädjande att den här boken givits ut av ett av våra lärosäten, Karolinska institutet! Det betyder ett erkännande av en försummad del av utbildningen som måste få komma till heders igen. Naturligtvis smyger sig en del frågor in: Räcker det med att läsa den här boken? Kommer den att bli en ersättning för en fördjupning? – Jag tror inte man behöver oroa sig: De som redan läser, fortsätter säkert att göra det, några kommer kanske lockas att läsa mer, andra som inte skulle läst alls, kanske läser något! Många avsnitt är också utmärkta utgångspunkter för diskussioner och samtal.

Självklar kursbok

Boken bör vara en självklar kursbok i alla vårdutbildningar. Och inte att för glömma: den är en verkligt intressant, spännande och läsvärd bok för oss alla som arbetar inom sjukvården! Även den som läst mycket har säkert inte läst allt. Det är inte en bok man ögnar igenom. Det är stor litteratur som centrerar kring det som engagerar oss alla dagligen. Den är lätt att läsa, men varje kapitel kräver sitt mått av eftertanke! Läs den här antologin och låt den cirkulera på Din arbetsplats! Σ

Lättläst om kraniets embryologi och patologi

Inger Kjær, Jean W Keeling, Birgit Fischer Hansen. **The prenatal human cranium – normal and pathologic development.** 176 sidor. Köpenhamn: Mungsgaard, 1999. Pris 328 dkr. ISBN 87-16-12146-5.

Recensent: Claes Lauritzen, docent i plastikkirurgi, Sahlgrenska Universitetssjukhuset, Göteborg.

Grunden för rekonstruktiv kraniofacial kirurgi ligger i många fall i förståelsen av de patologiska mekanismer som föregått den manifesta missbildningen. Därför välkomnas en liten och välskriven bok i ämnet, därtill försedd med utomordentliga illustrationer.

Boken är uppdelad i två avdelningar, där första delen ägnas åt normalutveckling av kraniet, särskilt i relation till det centrala nervsystemet, och andra delen åt utvecklingen av neurokraniet vid patologiska tillstånd. Författarna avser att boken skall bli ett referensverk för såväl studenter som experter inom neurologi, röntgen, patologi ortodonti m m.

Författarna använder termen neuroosteologi i sin bok och ägnar också uppmärksamhet åt teorin om hur sk utvecklingsfält är viktiga att förstå i samband med patologiska tillstånd, dvs hur utvecklingen av centrala nervsystemet påverkar själva formen på de ben och muskelstrukturer som skyddar det samma.

Detta är en utomordentligt fin bok, i synnerhet för medicin- och tandläkarstudenter. Den innehåller en tämligen basal summering av embryologin vad gäller kranium och dess patologi, även om man nog inte kan anse att den kan utgöra ett referensverk för mera kvalificerade studenter av embryologi. De exempel på patologiska tillstånd som givits är just exempel och knappast tillräckliga för ett referensverk.

Välkommen bok

Referenslistan är omfattande. Boken välkomnas varmt och kan säkerligen, inte minst genom sina vackra illustrationer, väcka intresse hos studenter att fördjupa sig i detta viktiga ämne. Σ